Dosar nr.5r-144/2025
/4-25056392-38-5r-24042025/

Republica Moldova
Judecătoria Orhei sediul Rezina

Hotărâre

22.07.2025
or.Rezina

Instanţa de judecată având în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Igor Negreanu
Grefier Natalia Bernevec
Cu participarea avocatului Ina Perțu în interesele contravenientei Ceban Olesea
În lipsa contravenientei şi agentului constatator legal citaţi
a examinat în şedinţă judiciară publică contestaţia depusă la 22.04.2025 de către Ceban Olesea împotriva procesului verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 409478 din 09.04.2025 întocmit în baza art.47[1] alin.(1) din Codul contravențional.

Potrivit contestaţiei, *la data 09.04.2025, în baza procesului contravenţional seria/numărul, MAI06 4409478 agentul constatator ar fi stabilit că Ceban Olesea în toamna anului 2024 a pretins, a acceptat şi primit personal mijloace băneşti care nu i se cuvin, pentru sine de la partidul politic ,,Victoria" ,,Şor" în scopul susţinerii partidului în cadrul scrutinului electoral şi referendunului constituțional din data de 20.10.2024, fapt prin ce a comis contravenţia prevăzută de art.47[1] alin.(1) CC şi în baza acestui proces verbal i-a fost aplicată amendă în mărime de 25000 lei.*

Cu decizia asupra cauzei contravenţionale nu este de acord, o consideră neîntemeiată, emisă contrar prevederilor legate şi cu încălcări ale normelor legate.

Indică că conform art.5 din Codul Contravenţional, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decât în conformitate cu legea contravenţională. Interpretarea extensivă defavorabilă şi aplicarea prin analogie a legii contravenţionale sânt interzise.

Potrivit art.7 din Codul Contravenţional, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Reieşind din prevederile art.9 din Codul Contravenţional, la aplicarea legii contravenţionale se ţine cont de caracterul şi de gradul prcjudiciahil al contravenţiei, de persoana făptuitorului şi de circumstanţele atenuante ori agravante.

Prin urmare, invocă că la emiterea decizirei asupra cauzei contravenţionale, agentul constatator urma să ţină cont de prevederile indicate mai sus.

Conform art.425 din Codul Contravenţional, probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire

la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locuita, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, declaraţiile victimei, ale martorilor. Înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile. corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.

Astfel, constată că agentul constatator, abilitat cu atribuţii de constatare a faptei contravenţionale , administrează orice probă prevăzută de lege, necesară în vederea verificării legalităţii şi temeiniciei procesului verbal, simpla constatare a agentului constatator nu este suficientă ca instanţa să stabilească vinovăţa unei persoane pe numele căruia s-a întocmit proces-verbal contravenţional. În alţi termeni, atăta timp cât asupra faptelor descrise în conţinutul actului ne confirmate prin alte mijloace de probă - pot plana o serie de dubii, îşi găseşte aplicaţie un alt principiu de drept, și anume principiul ,,în dubio pro reo,,

Respectiv, comunică că subsemnata vina în comiterea contravenţiei incriminare nu a recunoscut-o, faptele descrise în fabula procesului-verbal cu privire la contravenie, ea nu le-a comis, careva probe în acest sens lipsesc.

Astfel, concluzionă că agentul constatator nu a examinat obiectiv materialul contravenţional şi nu a elucidat toate aspectele speţei şi nu a acumulat probe, care ar fi demonstrat vinovăţia contravenientei.

Conform art. 375 din Codul Contravenţional prezumţia de nevinovăţie (2) Nimeni nu este obligai să dovedească nevinovăţia sa. (3) Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvârşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate in condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional.

Menţionează autorul contestaţiei că pertinentă este şi jurisprudenţa CEDO, în cauza Telfner vs Austria, CEDO a statuat că o condamnare în lipsa probelor convingătoare de vinovăţie constituie o încălcare a art.6 CEDO iar în cauza Anghel vs România CEDO a accentuat că sacina probei îi revine acuzării şi îndoială profită acuzatul.

Conform art.440 din Codul Contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de admimstrare a probelor privind existenţa conlrcwenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale san de trimiîere, după cciz, a dosarului în instanţa defudecată sau în alt crgan spre sohtţionare.

Potrivit art.458 din Codul Contravenţional, examinînd cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cause.

Afirmă autorul contestaţiei că simpla indicare în procesul verbal cu privire la contravenţie a articolului, care prevede o sancţiune, nu presupune şi nici nu demonstrează comiterea contravenţiei de către contravenientă, iar lipsa probelor afectează în mod esenţial fondul cauzei.

Urmare a celor menţionate solicită autorul în contestaţia sa, admiterea integrală a contestaţiei, anularea procesului verbal cu privire la contravenţie din data de 09.04.2025 nr. MAI06 409478 prin care a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenţiei prevăzută de

art.47[1] alin.(1) C.C. şi aplicată în privinţa ei a amenzii în mărime de 500 u.c. echivalentul a 25.000 lei, deoarece în acţiunele ei lipsesc elementele componenţei de contravenţie incriminată.

În şedinţa de judecată, autoarea contestaţiei legal citată nu s-a prezentat nu a invocat motivele neprezentării, nu a solicitat amânarea examinării cauzei sau examinarea în lipsă.

Totodată la şedinţă s-a prezentat avocatul Ina Perţu în apărarea intereselor contravenientei care legat de nesemnarea contestaţiei de către contravenientă a comunicat că se datorează faptului că aceasta nu este competentă din punct de vedere juridic și nu a manifestat inteligența de a verifica care exemplar urma să fie lăsat la inspectorat. Mai mult, contravenienta nu a putut să se prezinte astăzi în ședință din motiv că are copil mic dar referitor la contestația nesemnată i-a comunicat că atunci când a mers să înregistreze contestația la inspectorat a transmis-o în două exemplare, unul fiind semnat iar altul nu. Respectiv, cel semnat i-a fost restituit dânsei cu ștampila cancelariei iar exemplarul nesemnat a rămas la inspectorat. A încheiat un contract de asistență juridică cu Ceban Olesea prin care a împuternicit-o să o susțin în acest proces. Prin urmare, confirmă că contestația a fost depusă de către Ceban Olesea și o susține în continuare.

Ina Perţu a confirmat posibilitatea examinării cauzei în lipsa clientei sale şi a depus şi o cerere de completare a contestaţiei în care, invocând prevederile articolelor 21 al Constituției, articolele 5, 7, 8, 14, 374, 381, 425, 440, 442, 458, 461 din Codul contravenţional, art.8, 94 şi 103 din Codul de procedură penală dar şi art.6§2 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, a menţionat următoarele:

Agentul constatator a indicat că, contravenienta ar fi comis contravenția prevăzută de art.47[1] alin.(1) din Codul contravențional, fără a stabili faptul dacă aceasta a pretins sau a acceptat bani, cu scopul de a vota sau nu, circumstanță fără de care nu poate sta la baza sancționării unei persoane.

- *O primă problemă ce se impune a fi analizată în cauză este: din descrierea faptei contravenționale nu se reţin aspecte privind pretinderea, acceptarea sau primirea, care ar rezulta coruperea electorală pasivă, or, agentul constatator nu a indicat cum, în ce circumstanţe, prin ce acţiuni, a stabilit că Ceban Olesea ar fi comis contravenția imputată.*
- *O a doua problemă ce se impune a fi analizată în cauză este: timpul săvârşirii contravenției, deoarece agentul constatator nu a demonstrat că contravenientul ar fi comis contravenția incriminată.*
- *O a treia probemă ce se impune a fi analizată în cauză este: ”probatoriul”.*

Cu referire la prima problemă consideră că, fapta incriminată cet. Ceban Olesea este bazată pe remarci vagi ale agentului constatator.

Reieşind din prevederile art.47[1] alin.(1) din Codul contravențional al RM coruperea electorală pasivă este pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune.

Analizând procesul-verbal care face obiectul prezentei cauze, sub aspectul legalitatii, se constată că, acesta nu cuprinde descrierea exactă a faptei contraventionale pe care ar fi savârsit-o contravenienta.

Potrivit descrierii, faptei contravenționale, a pretins, acceptat și a primit personal sau prin alte mijloace bunuri de către un alegător electoral în cadrul alegerilor din toamna anului 2024.

În planul încadrării juridico-contravenționale, însă, agentul constatator nu a demonstrat că Ceban Olesea prin ce mod ar fi pretins, acceptat și primit mijloacele bănești destinate anume pentru determinarea acesteia să își exercite sau să nu drepturile electorale în cadrul alegerilor.

O cerință obligatorie, care reiese implicit din dispoziția alin.(1) art.47[1] Cod Contravențional, este ca banii, bunurile, serviciile ori alte foloase să nu i se cuvină alegătorului. Se are în vedere că banii, bunurile, serviciile ori alte foloase, oferite sau date alegătorului, nu-i sunt legal datorate acestuia, în calitate de alegător.

În alți termeni, este necesar ca, reieșind din reglementările normative în vigoare, alegătorul să nu fie îndreptățit a accepta sau primi asemenea foloase.

Prin urmare, pentru a stabili dacă o persoană a comis a faptă contravențională, este necesar ca fapta să conțină elementele constitutive ale contravenției incriminate.

Scopul contravenției de corupere a alegătorilor al faptei prejudiciabile prevăzută la art.47[1] alin.(1) Cod contravențional, este un scop special. Se are în vedere scopul determinării alegătorului sau susținătorului să își exercite sau nu drepturile electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al celor regionale. În prezența oricărui alt scop, fapta nu va putea fi calificată în baza art.47[1] Cod contravențional. Scopul menționat trebuie să fie urmărit de contravenient încă de la momentul realizării laturii obiective și nu ulterior oferirii sau dării mijloacelor bănești.

La caz, agentul constatator nu a demonstrat faptul că contravenientul urma să-și asume vreun angajament ce ține de drepturile sale electorale sau că ar fi primit remunerări în acest scop.

În raport cu acțiunile/inacțiunile contravenientului nu există obiectul material sau imaterial al contravenției de corupere a alegătorilor, pe care legiuitorul l-a desemnat prin sintagma „bunuri, servicii, privilegii sau avantaje”.

În cauza contravențională nu există probe care să confirme săvârșirea de către Ceban Olesea a faptei de corupere electorală pasivă.

Coruperea electorală pasivă este o contravenție materială și se consumă din momentul comiterii uneia dintre modalitățile normative, care desemnează faptele prejudiciabile, adică din momentul pretinderii, acceptării sau primirii, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune.

Latura obiectivă a contravenției specificate la art.47[1] Cod contravențional al RM constituie în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de primire de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje. La caz, contravenientul nu a primit nici bunuri și nici servicii pentru a vota într-un fel sau altul.

Latura subiectivă a infracțiunii specificate la art.47[1] Cod contravențional RM se caracterizează prin intenție directă. Adică, agentul constatator urma să demonstreze că acțiunile contravenientului ar fi constat în acceptarea sau primirea de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje cu intenție directă.

Scopul infracțiunii de corupere a alegătorilor este un scop special. Se are în vedere scopul determinării alegătorului să își exercite drepturile sale electorale într-un anumit mod în cadrul alegerilor parlamentare, locale ori în cadrul referendumului. În prezența oricărui alt scop, fapta nu va putea fi calificată în baza art. 47[1] Cod contravențional RM.

Prin urmare, reieșind din materialul contravențional examinat, constatăm că nu au fost acumulate probe care ar indica asupra faptului că Ceban Olesea ar fi pretins sau primit bunuri,

servicii, privilegii sau avantaje în scopul determinării alegătorului..., fapt care impune instanța de judecată să înceteze procesul contravențional în privința acesteia.

Cu privire la cea de a două problemă: procesul-verbal cu privire la contravenție urmează a fi declarat nul, inclusiv și din motivul că nu a fost constatat timpul săvârșirii contravenției.

Conform art.445 Cod Contravențional al RM, (1) Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contratravenţie a menţiunilor privind ..... data comiterii acesteia, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție agentul constatator, a indicat timpul săvârșirii/ziua/luna/anul/ sau perioada săvârșirii faptei luna 08 2024-prezent.

O asemenea imprecizie este inacceptabilă din punct de vedere juridic, cu atât mai mult cu cât textul de lege în baza căruia s-a aplicat sancțiunea – art. 47[1] din Codul contravențional – a fost introdus abia prin Legea nr. 230 din 31.07.2024, cu intrare în vigoare din 15.08.2024.

Prin urmare, dacă presupusa faptă a fost săvârșită anterior acestei date, adică în perioada lunilor ianuarie – 14 august 2024, atragerea la răspundere contravențională este nelegală, întrucât lipsea temeiul juridic al incriminării.

Menționarea unei perioade generale, fără precizarea clară a intervalului calendaristic concret (ziua, luna, anul), lipsește procesul-verbal de una dintre mențiunile esențiale prevăzute de lege și împiedică exercitarea efectivă a dreptului la apărare.

De asemenea în cazul în care fapta imputată constă în primirea unor mesaje sau sume de bani, era necesar ca organul constatator să identifice şi să menţioneze cu precizie data primirii acestor presupuse mijloace de probă. În lipsa acestei date, procesul verbal este afectat de nulitate absolută iar cauza urmează a fi încetată conform legii.

Potrivit art. 3 alin. (1) și (2) din Codul contravențional al Republicii Moldova, caracterul contravențional al unei fapte și sancțiunea aplicabilă se determină în baza legii în vigoare la momentul comiterii faptei, iar legea care înăspreşte sancțiunea nu produce efecte retroactive. Nerespectarea acestui principiu fundamental încalcă grav legalitatea procedurii și conduce la nulitatea sancțiunii aplicate.

Astfel, lipsa unei stabiliri clare și argumentate a datei exacte a pretinsei contravenții afectează în mod direct temeinicia învinuirii și contravine principiului legalității.

Mai mult ca atât, aplicarea unei sancțiuni în baza unei norme inexistente la momentul presupusei săvârșiri echivalează cu o gravă încălcare a principiului constituțional al legalității, garantat și de Constituția RM și art. 7 CEDO.

Din conținutul tututor înscrisurilor anexate la cauza contravențională NU este dovedit faptul că, contravenientul, reieșind din fapta contravențională incriminată, ar fi primit și acceptat anumite bunuri în schimbul favorizării unui candidat electoral.

De asemenea, semnătura contravenientului la pct.18 nu poate fi interpretată ca recunoașterea vinovăției, în situația mențiunilor făcute mai sus, dar și contestării procesului-verbal cu privire la contravenție, cu care este evident că nu este de acord.

Invocă prevederile art.103 CPP.

Semnătura contestatarului de la rubrica 18 din procesul verbal cu privire la contravenție, nu poate fi interpretată ca recunoașterea vinovăției, în situația în care nu este susținută de ale probe.

Respectarea prevederilor legale, ce ține întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție și respectiv, demonstrarea comiterii contravenției, se impune pentru a respecta dreptul contravenientului la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO, inclusiv pentru respectarea următoarelor prevederi legale din Codul contravențional al RM .

Agentul constatator nu a examinat obiectiv materialul contravenţional şi nu a elucidat toate aspectele speţei şi nu a acumulat probe, care ar fi demonstrat vinovăția contravenientului .

Tragerea la răspundere penală în lipsa motivelor verosimile de a bănui că persoana a săvârşit o abatere penală constituie o încălcare a Convenției.

Prezumția de nevinovăție stă la baza tuturor garanțiilor procesuale legate de protecția persoanei în procesul penal, inclusiv, procesul contravențional (reieșind din prevederile hotărârii CEDO în cauza Ziliberberg vs. Moldova).

Legea procesual-penală și cea contravențională (reieșind din prevederile hotărârii CEDO în cauza Ziliberberg vs. Moldova) stabileşte că, răsturnarea prezumţiei nevinovăţiei sau concluziile despre vinovăția persoanei despre săvârşirea infracţiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii, care nu pot fi înlăturate legal, se interpretează în favoarea bănuitei. Această reglementare se include în spiritul prezumţiei nevinovăţiei datorită faptului că, pedepsirea oricărei persoane pentru o faptă penală se poate realiza doar în baza unor informaţii certe şi veridice despre vinovăţia ei, neadmiţându-se presupunerile sau probele afectate de incertitudine. Chiar în cazul aprecierii probelor orice informaţie, în baza căreia se pot trage două sau mai multe concluzii opuse (în sensul apărării sau acuzării) despre aceeaşi circumstanţă, arată imposibilitatea punerii acesteia în baza unei sentinţe de vinovăţie.

Cu privire la practica CEDO despre prezumția de nevinovăție, în cauza Creanga c. României 2012, p.88 Curtea reamintește că, la aprecierea mijloacelor de probă, ea reține criteriul probei "dincolo de orice îndoială rezonabilă".

Art. 6 (2) CEDO «exprimă principiul prezumției nevinovăției. Acesta, inter alia, cere ca în exercitarea funcțiilor lor, membrii completului de judecată nu trebuie să aibă o idee preconceputăprecum că inculpatul a comis infracțiunea de care se învinuiește; sarcina probei fiind pe seama părții acuzării, și orice dubiu urmează să fie interpretat în folosul inculpatului ….» Justificarea aplicării acestui principiul, are la bază ideea că pentru societate ar fi cu mult mai bine dacă o persoană vinovată ar fi achitată, decât dacă o persoană nevinovată ar fi condamnată. Sarcina probei este în seama acuzatului numai dacă acesta are vreun motiv scuzabil, însă în cazul în care există dubii cu privire la vinovăție, acestea urmează a fi interpretate în favoarea lui.

Prin urmare, reieșind din natura penală a contravenției stabilită prin cauza Ziliberberg vs Moldova (01 mai 2005), în vederea asigurării unui proces echitabil conform exigențelor instituite de art.6 par.2 CEDO, agentul constatator prin prisma art.440 alin.(1) Cod contravențional al RM şi prin prisma cauzei Anuşca vs Moldova (18 iulie 2010), urmează să exercite o investigație completă, nepărtinitoare şi obiectivă în vederea acumulării materialului probator suficient şi concludent pentru stabilirea circumstanțelor importante ale cauzei, determinarea existenței faptei contravenționale, încadrarea juridică a faptei contravenționale şi administrarea probelor invocate în apărarea sa de către ultimul.

La caz, dincolo de orice îndoială rezonabilă nu există probe care să confirme vinovăția cet. Ceban Olesea în comiterea contravenției imputate.

Cu privire la cea de a treia problemă: ”probatoriul”, dispoziția art.94 din Codul de procedură penală reglementează datele neadmise ca probe, însă contrar alin.(1) pct.4), 8) al art. 94, agentul constatator intitulează drept probe, înscrisuri care au fost obținute ilegal.

Toate temeiurile de examinare şi cercetare a cauzei contravenționale a avut la bază demersul INSP din 07.04.2025.

Respectiv, scrisoarea Inspectoratului Național de Securitate Publică nr.34/17/1-3595 din 07 aprilie 2025 adresată Inspectoratului de Poliție Rezina, prin care au fost remise materiale

obținute în cadrul măsurilor speciale de investigații, în cauza penală nr. 2023970322, nu poate constituie probă la caz, deoarece nu există o ordonanță de ridicare a acestor materiale, exclusiv pentru prezenta cauza contravențională, precum și nu există nici o ordonanță cu privire la recunoașterea acestor materiale în calitate de probă pe cauza contravențională examinată.

Raportul de analiză INFORMAȚIONAL-CRIMINALĂ efectuat în temeiul cauzei penale nr.2023970322, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181[1] și art. 243 alin. (3) lit. a) și b) Cod penal - a fost efectuat reieșind din învinuirea adusă (cuiva) în temeiul art.181[1] și art. 243 alin. (3) lit. a) și b) Cod penal, în cauza penala nr.2023970322 și respectiv, NU poate fi folosit cu titlu de probă în cadrul prezentei cauze contravenționale intentate în baza art. 47[1] Cod contravențional. Mai mult, în partea dreaptă de sus a Raportului respectiv, este strict menționat că, citez: „A se utiliza doar în cadrul cauzei penale nr.2023970322". Prin urmare, este ilegală folosirea acestui Raport în alte cauze contravenționale sau chiar penale.

Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 01.04.2025 prin care s-a admis demersul procurorului în PA și s-a autorizat folosirea datelor obținute în urma efectuării măsurilor speciale de investigații, din cauza penală 2023910322 în cauza contravențională RAP01 433516.

Datele și probele obținute ca urmare a executării încheierii din 01.04.2025, pot fi folosite DOAR de către personale autorizate și în cadrul cauzelor autorizate și anume:

1. *cauza penală 2023910322 și*
2. *cauza contravențională RAP01 433516.*

Mandat judecătoresc pentru folosirea datelor obținute în urma efectuării măsurilor speciale de investigații, din cauza penală 2023910322 în cauza contravențională RAP01 431435 NU EXISTĂ.

Foaia care conține date despre: număr de telefon, denumirea operatorului de telefonie mobilă, IDNP și numele/prenumele persoanei, data înregistrării domiciliul, Nu demonstrează comiterea contravenției incriminate contravenientei. Acest înscris nu denotă conectarea contravenientei la platforma PSB și nu atestă recepționarea mesajelor. Mai mult, prin înscrisul respectiv, NU se atestă transferurile și/sau primirea transferurilor bănești, așa cum i se incriminează contravenientului în fapta contravențională.

Reieșind din acest ordin, RM s-a aliniat unor măsuri restrictive internaționale ale Uniunii Europene, însă care este legătura cauzală a acestui ordin cu fapta incriminată contravenientului , agentul constatator nu a indicat.

La caz, reieșind din înscrisurile anexate la dosar, cauza contravențională pornită de Inspectoratul de Poliție Rezina are numărul RAP01 431435. Autorizație pentru folosirea în cauza contravențională RAP01 431435 a rezultatelor măsurilor de investigație obținute în cauza penală 2023910322 NU este și INSP ilegal a transmis datele către IP Rezina, iar ultimul neîntemeiat le-a prezentat instanței.

Chiar și așa, înscrisurile anexate nu sunt autentificate în modul corespunzător, iar instanța nu poate pune la baza emiterii unei hotărâri înscrisuri, xeroxate de pe alte înscrisuri.

Deci, un alt temei de admiterea contestației și încetare a procesului-verbal cu privire la contravenție este faptul că, actele anexate la materialele cauzei, care ar fi fost obținute în cauza penală nr.2023970322 nu pot fi acceptate ca probe în cauza contravențională examinată, deoarece sunt date neadmise ca probe (art.94 CPP), deoarece nu există o autorizare conform prevederilor art.136 alin.(7), 301 CPP pentru folosirea lor în prezenta cauză.

Aprecierea probelor, reprezintă un proces complex și fundamental, având rolul decis în stabilirea adevărului și pronunțarea unei hotărâri corecte, deci, presupune evaluarea corectă a tuturor probelor administrate în dosar, în vederea stabilirii faptelor.

Astfel, la aprecierea probelor, instanța urmează ținã cont de criteriilor de apreciere a probelor cum ar fi:

- ✓ *Relevanța (adică, dacă proba este legată de fapta comisă)*
- ✓ *Autenticitatea (adică, dacă proba este reală)*
- ✓ *Credibilitatea (adică, dacă proba a fost obținută se potrivește cu alte probe)*
- ✓ *Convergența (adică mai multe probe indică spre aceeași concluzie)*
- ✓ *Completitudinea (adică, ansamblul probelor ofer o imagine suficient de clară și complet a faptei, fără lacuni esențiale).*

Deci, aprecierea probelor, este o sarcină de mare responsabilitate a instanței, iar aprecierea probelor este decisivă pentru emiterea soluției.

În circumstanțele expuse supra, de către agentul constatator, nu au fost stabilite circumstanțele importante pentru justa soluționare a faptei contravenționale și anume: comiterea faptei contravenționale de către Ceban Olesea fapt ce contravine art.443 alin.(1) lit.d) Cod contravențional.

Agentul constatator, nu a asigurat realizarea scopului legii contravenţionale, neelucidând pe deplin, obiectiv şi sub toate aspectele circumstanţele cazului dat, fapt ce contravine art.443 alin.(1) lit.g) Cod Contravențional.

Important de menționat că, organele de drept, au obligaţia ca în activitatea lor să o realizeze în limitele şi în concordanţă cu legea fundamentală existentă, totodată, să asigure calitatea legislaţiei, respectarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, care constituie însăşi esenţa unei societăţi democratice. Obligaţia statului de a se conforma cu bună-credinţă obligaţiilor asumate constituie un principiu fundamental al răspunderii internaţionale a statelor, ceea ce al caz nu s-a constatat.

Totodată, solicită instanței ca la emiterea hotărârii, să ia în considerare practica judiciară deja existentă pe cauze similare, în vederea respectării principiului securității raporturilor juridice, invocând un şir de cauze.

Avocatul a mai menţionat referitor la înscrisurile anexate de către agentul constatator, că acestea nu pot fi recunoscute în calitate de probe din motiv că nu au fost administrate în modul corespunzător legislației în vigoare. Deși la pct.18 din procesul verbal cu privire la contravenție persistă semnătura contravenientei prin care și-ar fi recunoscut vina și ar fi acceptat sancțiunea aplicată, este evident faptul că după bifa agentului constatator contravenienta a și semnat. Ea a întrebat contravenienta dacă își recunoaște vinovăția sau nu la care i-a comunicat că atunci când a semnat procesul verbal a fost indusă în eroare de către agentul constatator deoarece a semnat acolo unde acesta i-ar fi arătat și când i-a explicat acestuia circumstanțele cazului, a menționat faptul că nu își recunoaște vinovăția, fapt demonstrat inclusiv prin contestația depusă. Pe de altă parte, acest proces verbal cu privire la contravenție urmează a fi declarat nul inclusiv din considerentul că nu este indicat timpul săvârșirii contravenției iar indicarea lunii august 2024 – până în prezent nu poate fi interpretată ca fiind data sau timpul săvârșirii contravenției, or, începând cu 01 august 2024 până la 10 august 2024 contravenția incriminată nu exista ca articol în Codul contravențional și în situația în care nu a fost constatat cu exactitate timpul săvârșirii contravenției, nu se poate afirma că Ceban Olesea a săvârșit contravenția după data 15 august 2024. Respectiv, în situația în care există dubii, aceste argumente urmează a fi interpretate doar în favoarea contravenientei. Totodată, la fapta contravențională agentul constatator indică că

contravenția ar fi fost săvârșită în toamna anului 2024, circumstanță care vine în contradicție cu timpul săvârșirii contravenției indicat. Mai mult, la descrierea faptei contravenționale agentul constatator nu a stabilit toate circumstanțele și nu a stabilit elementele constitutive ale contravenției și ale faptei incriminate.

Agentul constatator Mihail Casian – autorul procesului verbal cu privire la contravenţie, a solicitat examinarea cauzei în lipsă, anexând la cerere o referinţă şi unele copii de înscrisuri iar ulterior, agentul constatator desemnat să participe în proces, nu s-a prezentat, nu a invocat motivele neprezentării, nu a solicitat amânarea examinării cauzei.

Astfel, prin referinţa depusă, agentul constatator a solicitat respingerea contestaţiei menţionând că *la data de 07 aprilie 2025 cu nr. 34/17/1-3595, Inspectoratul naţional de securitate publică al IGP, în conformitate cu prevederile art 374 alin. (2^1) Cod contravenţional, a informat IP Rezina că la data de 21 martie 2025, a iniţiat proces contravenţional nr.RAPO1433516 cu privire la acţiunile unor persoane implicate în fapte de pretindere, acceptare sau primire, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau neexercitării unor drepturi electorale în cadrul scrutinului electoral şi Referendumului republican constituţional din toamna anului 2024.*

Potrivit prevederilor art.393 alin.(2) Cod contravenţional, cauzele contravenţionale aflate în competenţa autorităţilor prevăzute la alin.(1), se soluţionează de către autoritatea competentă în a cărei rază teritorială a fost săvîrşită contravenţia, la care în temeiul normelor prenotate, materialele cu probele acumulate au fost expediate conform competenţei, pentru atragerea la răspudere conform art.47^1 al 1 Cod contravenţional.

La data de 09.04.2025, a fost întocmit în privinţa cet. Ceban Olesea procesul-verbal cu privire la contravenţie în baza art.47^1 al.1 Cod contravenţional, pentru faptul că a primit mijloace financiare din partea blocului politic „Victoria" pentru a exercita un drept electoral în cadrul alegerilor prezidenţiale şi referendumului naţional la data de 20.10.2024.

Acesta, a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenţiei prevăzute de art.47^1 al.1 Cod contravenţional şi sancţionată cu amendă în mărime de 500 unităţi contravenţionale, ceea ce este echivalentul sumei de 25000 lei.

Conform autorizaţiilor privind efectuarea măsurilor speciale de investigaţii, referitor la identificarea abonatului sau a reţelelor de comunicaţii electronice deservite de operatorii de telefonie mobilă (moldcell, orange şi moldtelecom), s-a stabilit că ultimul dispune de 34 conexiuni cu aplicaţia mobilă cu identificatorul PSB, care aparţine Băncii Comerciale Promsvyazibank din Federaţia Rusă. Potrivit normei contravenţionale incriminate, se sancţionează fapta - pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune.

Atrage atenţia instanţei pentru a da apreceri, pe deplin în baza materialelor probatorii administrate, şi anume prin materialele cauzei contravenţionale privind vinovăţia făptuitorului în săvârşirea contravenţiei imputate.

Potrivit art.425 alin.(1), (2) Cod contravenţional, probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.

În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: Raportul de analiză informaţional-criminal efectuat în temeiul cauzei penale nr.202370322, conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181[1] şi art.243 alin.(3), lit.a) şi b) Cod Penal al RM.

Răspunderea contravenţională şi vinovăţia contravenientului rezultă din coroborarea probelor administrate, respectiv din mijloacele materiale de probă administrate care instanţa urmează să le cerceteze in cadrul şedinţei de judecată, prin care se dovedeşte că contravinientul prin acţiunile sale intenţionate a săvârşit contravenţia prevăzută de art.47[1] al.1 Cod contravenţional, pe semnele: pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune.

Agentul constatator a făcut dovadă stării de fapt prin înscrisurile depuse la dosar şi solicită ca instanţă să dea aprecieri că încheierea procesului-verbal cu privire la contravenţie este temeinică. Sub acest aspect atrage atenţia instanţei că probele administrate în cauză prezumţia de legalitate a actului administrativ, din care decurge prezumţia de autenticitate şi prezumţia de veridicitate, nu au fost răsturnate în cazul de faţă, în condiţiile în care săvârşirea faptei contravenţionale a fost constatată pe baza constatărilor personale a agentului constatator şi a probelor acumulate, iar contravenientului i-a fost dată posibilitatea de a face dovada contrarie celor consemnate în procesul-verbal cu privire la contravenţie, propunând probe în dovedirea susţinerilor sale, însă petiţionara nu a prezentat nici o probă întru demonstrarea nevinovăţiei sale, mai mult ca atît contravenientul a fost audiat în cadrul procesului contravenţional, fiindu-i asigurat dreptul de a depune declaraţii şi dreptul de a-şi angaja un avocat, care a refuzat. Astfel, consideră că vinovăţia contravenientului în comiterea contravenţiei incriminate a fost integral dovedită prin probele pertinente şi concludente prezentate şi cercetate în cadrul şedinţei de judecată de către agentul constatator, iar contravenientul nu a prezentat instanţei careva probe pertinente şi concludente, în corespundere cu principiul contradictorîalităţii, în combaterea celor constatate de către agentul constatator, de aceia faptele constatate de către agentul constatator să fie apreciate de instanţa de judecată ca fiind veridice, reflectând evenimentele ce au avut loc în realitate,

Prin urmare acţiunile contravinientului, corect au fost încadrate în conformitate cu art.47[1] al.1 Cod contravenţional, coruperea electorală pasivă cu indicii: pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător al bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice, formă, care nu i se cuvin pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau ai neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inciusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune.

La caz, în contestaţia depusă împotriva procesului verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancţionare, contravinientul nu a prezentat nici o probă în susţinerea poziţiei sale, limitându-se la invocarea formală a unor neajunsuri, de aceea, nu sunt temeiuri de a pune ia îndoială corectitudinea acţiunilor agentului constatator şi legalitatea procesului verbal şi a deciziei contestate. Or, după prevederile art.8 alin.(2) din Codul contravenţional, persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională este supusă răspunderii contravenţionale.

În cadrul cauzei contravenţionale, contravinientului i-a fost respectat principiul dreptăţii, şi agentul constatator a întreprins toate măsurile necesare, în vederea stabilirii vinovăţiei

contravenientului şi a elucidării cauzei date, cu anexarea probelor la dosar prin care dovedesc pe deplin vinovăţia contravenientului în comiterea contravenţiei prevăzute de art.47[1] alin.(1) Cod contravenţional.

Procesul-verbal cu privire la contravenţie întocmit prin prisma art.442 şi 443 Cod contravenţional a fost întocmit cu respectarea tuturor prevederilor indicate, neexistând careva motive privind nulitate acestuia. Vinovăţia contravenientului în săvârşirea contravenţiei şi-a găsit deplină confirmare prin probele administrate, care în ansamblu coroborează între ele, se completează unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială şi dovedesc cert cele expuse mai sus.

Tot astfel, agentul constatator a invocat drept probe iar instanţa de judecată a anexat la materialele cauzei următoarele copii ale următoarelor înscrisuri:

- Raportul RAP01 486024 din 08.04.2025 privind înregistrarea contravenţiei;
- Raport din 08.04.2025 privind înregistrarea demersului INSP în R-2 al IP Rezina;
- Ordonanţa din 08.04.2025 privind pornirea procesului contravenţional nr.20258000021 în temeiul art.47[1] din Codul contravenţional;
- Ordonanţa din 08.04.2025 privind PROPUNEREA formării unui grup de constatare şi documentare;
- Scrisoarea nr.34/17/1-3595 din 07.04.2025 a Inspectoratului Naţional de Securitate Publică de expediere a unor „materiale şi probe" către IP Rezina spre examinare potrivit art.47[1] din Codul contravenţional;
- Raport de analiză informaţional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181[3] şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal;
- Copia copiei încheierii judecătorului de instrucţie Alina Gorceac nr.13-7922/2024 din 22.10.2024 privind autorizarea măsurilor speciale de investigaţie în cauza penală nr. 2023970322;
- Copia copiei mandatului judecătorului de instrucţie Vladislav Negru nr.13-2235/2025 din 01.04.2025 privind ***autorizarea folosirii folosirii*** datelor obţinute în urma măsurilor speciale de investigaţie din cauza penală nr.2023970322 în cauza contravenţională RAP01 433516 pornită în baza art.47[1] din Codul contravenţional;
- Proces verbal din 09.12.2024 privind consemnarea măsurilor speciale de investigaţie din cauza penală nr.2023970322;
- Un tabel cu date personale ale contravenientei, numărul de abonat SIM şi compania de telecomunicaţii precum şi despre nr. de sms PSB.

Examinând contestaţia, probele anexate, audiind opiniile participanţilor la proces, instanţa de judecată remarcă următoarele:

Articolul 47[1] alin.(1) din Codul contravenţional incriminează *pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune*.

Potrivit procesului verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 409478 întocmit lui Ceban Olesea la 09.04.2025*, cet. Ceban Olesea în toamna anului 2024 a pretins, a acceptat şi primit personal mijloace băneşti care nu-i o cuvine pentru sine de la partidul politic Victoria (Șor în scopul susținerii partidului în cadrul scrutinului electoral şi referendunului constituțional din data de 20.10.2024.*

Fapta lui Ceban Olesea a fost calificată de către agentul constatator în baza art.47[1] alin.(1) din Codul contravenţional iar prin decizia din aceeaşi dată lui Ceban Olesea i-a fost aplicată sancţiunea amenzii în mărime de 500 unităţi convenţionale ce constituie 25 000 lei.

Instanţa de judecată atestă neconcordanţe şi dubii majore cu privire la stabilirea cu precizie a timpului săvârşirii presupusei fapte de corupere electorală, perioadele „*luna 08 anul 2024*" pe de o parte dar şi *„până în prezent"* precum şi *„în toamna anului 2024*" indicate în procesul verbal, fiind foarte aproximative şi suficient de incerte pentru constatarea exactă a circumstanţelor de timp a săvârşirii faptei (inclusiv în ce priveşte posibilitatea determinării curgerii termenului de prescripţie privind tragerea la răspundere contravenţională).

Or, potrivit exigenţelor impuse de art.6 par.3 lit.a) din Convenţia europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamnetale, *orice acuzat are, mai ales, dreptul să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înţelege şi* ***în mod amănunţit****, despre natura şi cauza acuzaţiei aduse împotriva sa*.

Agentul constatator nu a indicat în cuprinsul procesului verbal cu privire la contravenţie nici locul săvârşirii contravenţiei şi nici care sunt indicii calificativi ai faptei şi care sunt consecinţele juridice ale acţiunilor contravenientei. Or, potrivit prevederilor art.443 alin.(1) lit.d) şi e) din Codul contravenţional, *procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde fapta contravenţională, locul şi timpul săvîrşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, ...* .

Totuşi, instanţa de judecată, neconsiderând aceste împrejurări drept determinante pentru constatarea nulităţii procesului verbal cu privire la contravenţie, v-a purcede la analiza temeiniciei probatoriului prezentat de agentul constatator în susţinerea acuzaţiilor aduse contravenientului.

Instanţa de judecată menţionează că conform art.5 Cod Contravențional, *nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decît în conformitate cu legea contravenţională* iar potrivit art.7 din Codul contravenţional*, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod*.

Instanţa de judecată consideră că este esenţial în cauzele contravenţionale unde probele lipsesc sau sunt vagi şi indirecte, mai cu seamă de a verifica respectarea procedurii, a evalua dacă procesul-verbal are valoare probantă autonomă (şi în ce măsură) şi dacă prin procedura aplicată faţă de persoana contravenientului se protejează dreptul la un proces echitabil.

În materia coruperii electorale, esențial nu este exclusiv sprijinul unui candidat sau partid formalmente înscris în alegeri, ci existența unui beneficiu material oferit pentru a influența comportamentul electoral al unei persoane.

Art. 448 alin.(1) din Codul contravenţional permite contestarea procesului-verbal în instanţă, în această fază, instanţa examinează probele (nu doar procesul verbal cu privire la contravenţie) şi se poate cere audierea martorilor sau administrarea altor probe după caz.

Jurisprudenţa naţională şi CEDO (ex. cauza *Anghel contra României)* impune *că:*

• Procesul-verbal are valoare de mijloc de probă, dar nu este suficient de unul singur pentru a proba fapta, mai ales dacă este contestat ferm.

• Dacă procesul-verbal este lipsit de susţinere probatorie (ex. fără martori, înregistrări, recunoaşteri, obiecte, circumstanţe clare etc.), atunci instanţa trebuie să dea câştig de cauză persoanei amendate.

În hotărârea pronunţată în cauza *Salabiaku contra Franţei*, Curtea a reţinut că prezumţiile sunt permise de Convenţie dar nu trebuie sa depăşească limitele rezonabile ţinând seama de gravitatea mizei și prezervând drepturile apărării.

În această ordine de idei, interpretând art.425 alin.(2) și 442 alin.(1) ale Codului contravențional, rezultă că procesul – verbal cu privire la contravenție nu face dovada cu privire la încadrarea în drept și situația faptică stabilită de agentul constatator, urmând a fi examinat în raport cu actele existente la dosar.

Reieșind din normele legale sus enunțate, dar şi analizând circumstanțele cauzei contravenționale, instanța de judecată remarcă faptul că agentul constatator nu a acumulat sau cel puţin – nu a prezentat instanţei de judecată probe suficiente şi verosimile întru susținerea acuzaţiei din actul de constatare și sancționării.

Aşadar, cât priveşte valoarea procesului verbal cu privire la contravenţie ca mijloc de probă, instanţa de judecată face următoarea remarcă: sub aspectul temeiniciei procesului-verbal, forța probantă a proceselor verbale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează și apreciază probatoriul (*cauza Bosoni v. Franța, hotărârea din 7 septembrie 1999*).

Totuşi, raportându-ne la legislaţia naţională, având în vedere prevederile art.425 din Codul contravenţional, (1) *probele sînt **elemente** de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, **care servesc la constatarea** existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, **la constatarea vinovăţiei** şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei*.

(2) *În calitate de probe se admit **elementele de fapt constatate prin** intermediul următoarelor mijloace: **procesul-verbal cu privire la contravenţie**, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, declaraţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Probele pot fi dobândite, prelucrate, păstrate şi prezentate ca documentaţie pe suport de hârtie sau în formă electronică ori cu convertirea documentaţiei respective într-un format electronic uşor accesibil, inclusiv cu utilizarea semnăturii electronice simple*.

Pe de altă parte, potrivit prevederilor art.443 din Codul contravenţional, *procesul-verbal cu privire la contravenţie este **un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul***.

Prin urmare, s-ar induce ideea că procesul verbal cu privire la contravenţie este şi act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul dar şi mijloc de probă care serveşte la constatarea vinovăţiei persoanei, ceea ce este inadmisibil.

Instanţa de judecată remarcă faptul că în ce priveşte procesul-verbal cu privire la contravenţie, este de înţeles că procesul-verbal cu privire la o anumită contravenţie nu poate servi prin sine probă a comiterii anume a aceleiaşi contravenţii. Procesul-verbal propriu-zis nu poate fi considerat ca probă, deoarece acesta „încununează” eforturile de administrare şi apreciere a probelor. Chiar art.425 al Codului contravenţional stabileşte că „în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: „procesul-verbal cu privire la contravenţie...”.

În acest sens, în opinia instanţei, procesul-verbal cu privire la contravenţie reprezintă un mijloc prin care se identifică finalitatea procesului de administrare şi evaluare a probelor. Totodată, în calitate de probă poate fi prezentat un alt proces-verbal cu privire la o altă contravenţie. Astfel, dacă o altă contravenţie comisă prin prisma actului final - procesul-verbal cu privire la contravenţie, confirmă o anumită împrejurare importantă pentru constatarea cauzei contravenţionale examinate, atunci acel proces-verbal cu privire la contravenţie ar putea servi drept probă a unui fapt deja constatat.

În atare condiţii, instanţa de judecată nu v-a considera însuşi procesul verbal cu privire la contravenţie contestat, ca şi mijloc de probă în acelaşi proces, ***ci ca un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul***.

Implicit, instanţa de judecată nu se v-a referi la „*valoarea probantă"* a acestui act - procesul verbal cu privire la contravenţie.

Revenind la cel de-al doilea aspect al esenţei hotărârii CtEDO precitate (susţinerea probatorie), instanţa menţionează că fapta de la art.47[1] din Codul contravenţional este una gravă (cu caracter electoral şi social sensibil), deci trebuie dovedită temeinic - nu ajunge o simplă afirmaţie a agentului constatator.

În acest sens este elocventă şi jurisprudența CEDO în cauza *Gurgurov vs Moldova* (hotărîrea nr.7045/09 din 16.09.2009), unde Curtea a statuat, că autoritățile trebuie să depună întotdeauna eforturi serioase pentru a afla ce s-a întîmplat și nu trebuie să se bazeze pe concluzii pripite și nefondate pentru a înceta investigația sau să le pună la baza deciziei lor și să întreprindă toți pașii rezonabili și disponibili conform legii pentru a asigura probe cu privire la incident.

Astfel, instanţa de judecată consideră că dacă o persoană contestă procesul-verbal emis în temeiul art.47[1] din Codul contravenţional şi nu există alte probe în afară de procesul-verbal (contestat de către contravenientă), instanţa trebuie să admită contestaţia şi să anuleze sancţiunea. Altfel, se încalcă grav dreptul la un proces echitabil şi prezumţia de nevinovăţie.

În opinia instanţei de judecată, faptul că persoana ar apare pe o listă de presupuse persoane implicate sau că ar fi instalat o aplicaţie (fără a demonstra utilizarea ei pentru scopul presupus), în condiţiile în care nu există dovezi clare despre data, suma sau beneficiul concret (bani extraşi, primiţi sau folosiţi), nu este suficient pentru a demonstra vinovăţia dincolo de orice îndoială rezonabilă, nici măcar în cadrul unei proceduri contravenţionale.

Drept problemă majoră identificată în cazul de raport, instanţa relevă că lista de persoane invocată de agentul constatator (din care ar face parte şi contravenienta) nu este, prin ea însăşi, un mijloc de probă concludent. Trebuie să se dovedească de unde provine lista, cine a întocmit-o, care este sursa sa factuală, dacă a fost întocmită de o autoritate sau e doar o afirmaţie. De altfel, acel extras din presupusa listă la care se referă agentul constatator, nu îşi are demonstrată proveniența, nu este semnată nu este denumită, nu este menţiune despre faptul că ar constitui anexă a vre-unei probe (măsură de investigaţie, acţiune de ridicare sau cercetare la faţa locului, constatare tehnico-ştiinţifică ori alt mijloc de probă) acumulată în corespundere cu prevederile art.425 din Codul contravenţional sau art.93-94 din Codul de procedură penală.

Legat de sursa informaţiei privind acceptarea mijloacelor băneşti de către contravenient, instanţa de judecată atestă că aceasta este invocată drept fiind raportul de analiză informaţional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181[3] şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal.

Totuşi, datele din acel raport, nu se referă expres/nemijlocit la persoana contravenientei şi nu reflectă date personale ale acestei persoane sau alte date care în alt mod ar identifica-o pe contravenientă drept fiind parte a investigaţiei.

În fine, nu este clar din care considerente agentul constatator consideră acest raport de analiză informaţional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181^3 şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal ca fiind probă, aşa cum prevederile art.425 alin.(2) din Codul contravenţional, prevede expres că *în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace:*

- *procesul-verbal cu privire la contravenţie,*
- *procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor,*
- *procesul-verbal de percheziţie,*
- *procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului,*
- *procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod,*
- *explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional,*
- *declaraţiile victimei, ale martorilor,*
- *înscrisurile,*
- *înregistrările audio sau video,*
- *fotografiile,*
- *corpurile delicte,*
- *obiectele şi documentele ridicate,*
- *constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale,*
- *raportul de expertiză*.

Calificând acest raport ca şi înscris pentru a-l putea considera mijloc de probă în sensul articolului 425 din Codul contravenţional, instanţa de judecată atrage atenţia că el nu a fost administrat în cadrul procedurii contravenţionale de raport.

Pe de altă parte, el nu poate fi considerat probă nici prin prisma mandatului judecătorului judecătorului de instrucţie Vladislav Negru nr.13-2235/2025 din 01.04.2025 *privind autorizarea folosirii folosirii datelor obţinute în urma măsurilor speciale de investigaţie din cauza penală nr. 2023970322 în cauza contravenţională RAP01 433516 pornită în baza art.47^1 din Codul contravenţional*, aşa cum **acest raport de analiză informaţional-criminală nu constituie actul (proces verbal) prin care se consemnează măsurile speciale de investigaţie în corespundere cu prevederile art.136 din Codul de procedură penală**.

Mai mult – raportul de analiză informaţional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181^3 şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal conţine menţiunea „***a se utiliza doar în cadrul cauzei penale***” iar prin încheierea judecătorului V. Negru nr.13-2236/2025 din 01.04.2025 prin care s-a autorizat utilizarea probelor obţinute în cauza penală nr.2023970322 pornită conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181^3 şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal în cauza contravenţională RAP01 433516, s-au menţionat care date **anume** urmează a fi folosite, şi anume:

- ordonanţa procurorului Cristina Carajeleascov din 22.10.2024 privind efectuarea măsurii speciale de investigaţie;
- încheierea şi mandatul judecătorului de instrucţie al judecătoriei Chişinău sediul Ciocana nr.13-7922/2024 din 22.10.2024;
- procesul verbal privind consemnarea măsurii speciale de investigaţie din 06.11.2024;
- ordonanţa procurorului Cristina Carajeleascov din 08.11.2024 privind aprecierea pertinenţei rezultatelor măsurilor speciale de investigaţie.

(Nici una din aceste „probe” nu a fost prezentată/invocată/anexată la prezentul dosar cu excepţia încheierii judecătorului de instrucţie al judecătoriei Chişinău sediul Ciocana nr.13-7922/2024 din 22.10.2024 dar cu privire la care instanţa se v-a expune mai jos).

Aşadar, Raportul de analiză informaţional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322, în orice caz **nu s-a autorizat drept folosire în cadrul altei cauze, mai exact în cea contravenţională de faţă**.

În concluzie, acest înscris, precum nici pretinsa probă ce derivă din acesta – tabelul-listă cu persoana şi numărul de SMS-uri primite, nu pot fi considerate drept probe admisibile administrate legal şi care ar putea fi puse la baza hotărârii.

În alt mod, legat de încheierea şi mandatul judecătorului V.Negru nr.13-2236/2025 din 01.04.2025 (precum şi alte încheieri, inclusiv nr.13-7922/2024 din 22.10.2024) invocate drept mijloace de probă de către agentul constatator, instanţa de judecată atrage atenţia că prin aceste acte s-a autorizat utilizarea probelor obţinute în cauza penală nr.2023970322 pornită conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181^3 şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal în cauza contravenţională RAP01 433516 pornită în baza art.47^1 din Codul contravenţional.

Instanţa de judecată în cadrul prezentului proces nu a identificat nici o conexiune între cauza contravenţională RAP01 433516 pornită în baza art.47^1 din Codul contravenţional cu cauza contravenţională în cadrul căreia persoana contravenientului a fost deferită justiţiei, cauza aflată în procedura organului de constatare al IP Rezina (înregistrată în baza raportului RAP 426084 sau în alt fiind alta decât RAP01 433516 pornită în baza art.47^1 din Codul contravenţional.

Tot astfel, instalarea unei aplicaţii care *ar putea* permite extragerea de bani nu înseamnă că a şi fost folosită în acest scop. Este o prezumţie, şi prezumţiile nu pot ţine loc de probatoriu efectiv (de exemplu, înregistrări bancare rapoarte tehnice, declaraţii etc.) care, în cazul de faţă nu a fost prezentat de către agentul constatator.

În opinia instanţei de judecată, legat de acuzaţia adusă contravenientului, se specifică că acesta *a pretins, a acceptat şi a primit mijloace*.

Din conţinutul (textul) procesului verbal cu privire la contravenţie nu este clar cum anume şi în care circumstanţe el *a pretins, a acceptat şi a primit mijloace băneşti*, fiind cerute probe cu privire la acceptarea banilor în scopul amintit.

Însă agentul constatator nu le-a prezentat.

Or, coruperea electorală (art.47^1 din Codul contravenţional) cere o acţiune concretă de *primire, pretindere sau acceptare de mijloace băneşti,* cu scopul determinat: influenţarea votului. Fără aceste elemente dovedite - nu doar presupuse - nu se poate aplica sancţiunea.

În concluzie, adăugarea unei liste şi a informaţiei despre o aplicaţie instalată nu este suficientă pentru a stabili vinovăţia contravenientului în lipsa altor probe clare şi individualizate.

Tot aici, este de menţionat că agentul constatator nu a făcut proba – când anume a fost instalată acea aplicaţie în telefonul persoanei supusă răspunderii şi când anume au fost recepţionate mesajele respective de către contravenient sau dacă acele mesaje au fost în genere accesate sau şi mai mult – utilizate pentru confirmarea pretinderii/acceptării/recepţionării/extragerii/primirii de mijloace băneşti.

Instanţa de judecată atrage atenţia că atribuirea persoanei contravenientului unei anumite liste de beneficiari, este făcută în mod unilateral de către un pretins reprezentant al organelor judiciare, fără prezentarea de argumente pe baza cărora s-a reieşit în modul dat.

Totodată, la dosar nu există o expertiză tehnică privind aplicaţia dată, nu există date bancare/financiare dacă s-a produs un transfer, nu există textul SMS-urilor pretins primite de către contravenient, nu există martori sau altă dovadă (tehnică, materială, testimonială) că persoana dată a acceptat sau şi mai mult - extras bani sau a primit fonduri prin intermediul acelei aplicaţii.

Nu există nici date cu privire la constatarea în telefonul contravenientului a pretinsei aplicaţii PSB instalate în scopul invocat de agentul statului.

În opinia instanţei este important ca, în virtutea principiului respectării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art.6 par.3 CEDO, sub aspectul legalităţii incriminării, acuzaţia formulată să conţină şi datele referitor la persoana/entitatea care a transmis mijloacele băneşti către făptuitor precum şi **scopul** (***comportamenul electoral anume***) pentru care acestea au fost transmise sau de altă parte – pretinse, acceptate sau primite de către făptuitor.

Or, potrivit procesului verbal, scopul ar fi fost „*pentru susţinerea partidului politic Victoria „Şor" în scopul susţinerii partidului în cadrul scrutinului electoral şi referendumului din toamna anului 2024*.

Instanţei de judecată nu i s-au adus probe că un asemenea partid a fost înregistrat drept concurent electoral la alegerile prezidenţiale din 2024 precum nici dacă un asemenea partid ar fi fost înregistrat cumva anume şi pentru participare la referendumul republican din toamna anului 2024.

La dosar nu există nici o declaraţie de martor sau altă persoană care să susţină constatările înscrise în procesul-verbal.

Din materialele dosarului nu rezultă că a fost efectuată vreo cercetare la faţa locului sau verificare/expertiză tehnică a mijloacelor de comunicaţii, în sprijinul celor consemnate în procesul-verbal.

În consecinţă, nu este cert pe ce bază factuală a fost asociată persoana vizată cu presupusa listă a celor ce ar fi instalat aplicaţia de extragere a banilor.

Agentul constatator, supunând persoana răspunderii contravenţionale, nu a stabilit o legătură funcţională între aplicaţia menţionată la care face referire şi un comportament electoral concret (ex: vot cumpărat) al contravenientei.

La dosar nu există vreo dovadă tehnică, materială, testimonială că persoana a pretins, a acceptat, a extras bani sau a primit fonduri prin intermediul acelei aplicaţii.

Mai mult, instanţei de judecată nu i s-a demonstrat are este conţinutul exact al aplicaţiei despre care face menţiune agentul constatator şi nici ce legătură are ea cu art.47[1] din Codul contravenţional.

Reieşind din caracterul contravenţiei, instanţa de judecată a urmărit să constate din argumentele şi probele agentului constatator ca şi persoană în rol de acuzator demonstratea în acţiunile contravenientei a existenţei intenţiei directe de a accepta, pretinde sau primi mită electorală sau de a-şi schimba opţiunea de vot, fapt care nu a avut loc.

Implicit, nu a fost posibil de stabilit nici un raport cauzal între presupusa ofertă/primire de bani şi comportamentul electoral concret al persoanei contravenientei.

Pe de altă parte, instanţa de judecată atrage atenţia că în pofida aplicării semnăturii la rubrica 18 din procesul verbal cu privire la contravenţie despre recunoaşterea săvârşirii contravenţiei şi acceptarea sancţiunii stabilite, prin depunerea contestaţiei contravenienta nu a recunoscut fapta imputată iar în orice caz, inclusiv având în vedere prevederile art.103 alin.(2) din Codul de procedură penală, chiar şi simpla recunoaştere din partea sa a vinei, nu este suficientă pentru instanţă în sensul constatării vinovăţiei ei.

În context, este de menţionat că deşi agentul constatator face referire la o altă procedură contravenţională, la dosar, nu au fost prezentate alte probe decât doar însuşi:

1. procesul verbal cu privire la contravenţie şi
2. actele ce derivă din dosarul penal nr.2023970322 pornit conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181^3 şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal.

În lipsa unor dovezi directe şi concludente, instanţa de judecată consideră că procesul-verbal nu întruneşte condiţiile de legalitate şi temeinicie factuală pentru sancţionare a persoanei, el fiind susţinut doar prin suspiciuni sau afirmaţii neprobate.

Tot astfel, contrar celor invocate de autorul contestaţiei, agentul constatator susţine că contravenientei i-a fost asigurat dreptul de a depune declaraţii şi dreptul de a-şi angaja un avocat dar a refuzat, din procesul verbal cu privire la contravenţie nu reiese aceasta, semnătura contravenientei despre o atare stare de fapt lipsind.

Or, agentul constatator nu a anexat la contestaţie şi nici nu a prezentat instanţei procesul verbal de audiere a contravenientei, deşi susţine în contestaţie că aceasta ar fi fost audiată.

Prevederile art.374 alin.(2^1) din Codul contravențional stipulează că ***procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârșirea contravenției.***

În condiţiile în care procesul contravenţional a fost pornit pe data de 08.04.2025 iar procesul verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit la 10.04.2025, nu este clar cum anume agentul constatator i-a asigurat dreptul la un apărător contravenientului deoarece la dosar nu este nici un înscris tangenţial acestui aspect precum nici alte înscrisuri din care ar reieşi că persoana ar fi fost citată în această perioadă la agentul constatator, în calitatea procesuală pe care o are sau că persoana sa ar fi fost anunţată preventiv în alt mod despre aceea că este supusă vre-unei investigaţii.

În al doilea rând, nu mai puţin important, procesului contravenţional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la mijloacele de probă şi la procedeele probatorii, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod.

Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 alin.(2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (*Zilibergerg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994*). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurata în fața instanței de judecata revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, făptuitorul urmează să-și probeze nevinovăția.

Instanţa de judecată consideră inadmisibil plasarea sarcinii probării nevinovăţiei pe umerii însuşi persoanei acuzate. Or, în acţiunea penală/contravenţională, sarcina probei aparţine acuzatorului.

Regula *actori incumbit probatio* (sarcina probatoriului revine celui care reclamă, acuză) trebuie înţeleasă în procesul penal în sensul că obligaţia de a proba vinovăţia unei persoane revine aceluia care acuză (procuror, agent constatator sau persoană vătămată). Mai mult chiar, instanţa de judecată este obligată să lămurească sub toate aspectele cauza, pe bază de probe, administrate atât în dovedirea acuzării, cât şi în legătură cu aspectele care se ridică în apărarea inculpatului/contravenientului.

Astfel, conform dispoziţiilor art.100 alin.(1) din Codul de procedură penală, în baza principiului rolului activ al organului de urmărire penală şi al aflării adevărului în procesul penal, sarcina probatoriului revine organelor de urmărire penală, în special procurorului. Această sarcină, raportând-o la prevederile art.19 alin. (3) din Codul de procedură penală, este de fapt o obligaţie, deoarece organele de urmărire penală sânt obligate să strângă probele necesare pentru aflarea adevărului şi pentru lămurirea cauzei penale sub toate aspectele, în vederea justei soluţionări a acesteia. Organele de urmărire penală adună probe atât în favoarea, cât şi în defavoarea bănuitului sau învinuitului.

În mod similar, reieşind din prevederile art.440 din Codul contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

Procesul contravenţional se desfăşoară pe principii generale de drept contravenţional, în temeiul Constituţiei, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum şi al normelor dreptului internaţional şi ale tratatelor internaţionale cu privire la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Administrarea probelor trebuie să se bazeze pe anumite principii determinate de Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului şi definitivate în jurisprudenţa Curţii Europene pentru Drepturile Omului. Aceste principii poartă denumirea de principii de procedură.

Sarcina probatoriului nu trebuie confundată cu propunerea de probe, care constă, în posibilitatea pe care o au în proces participanţii la proces, de a cere administrarea de probe, fapt reglementat în mod distinct şi pentru faza de judecată, când părţile pot propune administrarea de probe, scop în care este necesar să se arate faptele şi împrejurările ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află aceste mijloace, iar în ceea ce priveşte martorii şi experţii, identitatea şi adresa lor.

Potrivit principiului dat, procurorul are obligaţia de a manifesta o deosebită grijă în privinţa administrării probelor în acuzare şi în apărare; superficialitatea în acuzare poate conduce la soluţii neconcordate adevărului în cauzele penale. în lipsa probelor de vinovăţie, bănuitul, învinuitul sau inculpatul nu este obligat să probeze nevinovăţia sa.

De altfel şi art.381 din Codul contravenţional prin dispoziţiile alin.(4) instituie în sarcina agentului constatator *obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atît circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante*.

Deci, cel ce afirmă este obligat să dovedească afirmaţia făcută *(eiusincumbit probatio, qui dicit, non qui negat).* Strâns legat de sarcina probei este şi dreptul făptuitorului de a nu se autoincrimina, prezumţia de nevinovăţie (garantată de art. 6 CEDO şi Constituţia Republicii Moldova) impunând ca orice faptă să fie dovedită *dincolo de orice îndoială rezonabilă,* chiar şi în procedura contravenţională.

Acest drept este consacrat şi prin dispoziţiile art.375 din Codul contravenţional (prezumţia de nevinovăţie) care prevede că *persoana acuzată de săvîrşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atîta timp cît vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.*

Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa. *Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvîrşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional*.

Prin aceasta se înţelege atât dreptul la tăcere reglementat în cadrul principiului fundamental al dreptului la apărare prin dispoziţiile Codului contravenţional şi în jurisprudenţa CEDO, cât şi dreptul de a nu se autoincrimina prin alte acte decât propria declaraţie, ambele constituind o garanţie a prezumţiei de nevinovăţie.

Principiul prezumţiei nevinovăţiei este de asemenea aplicabil în administrarea probelor.

În concluzie, la caz, contravenientul/făptuitorul beneficiază de prezumţia de nevinovăţie, nefiind obligat să îşi dovedească nevinovăţia, şi are dreptul de a nu contribui la propria acuzare.

Nu în ultimul rînd, instanţa subliniază că în corespundere cu practica Curţii Europene a Drepturilor Omului, contradictorialitatea procesului presupune posibilitatea părţilor în proces, civil sau penal, de a lua cunoştinţă cu toate probele sau observaţiile, anexate la dosar şi a le comenta iar în procesele judiciare unde se ciocnesc interesele private opuse, egalitatea părţilor presupune că fiecare parte trebuie să aibă posibilitatea rezonabilă de a-şi prezenta cazul, inclusiv probele, în condiţii în care nici una din părţi nu are o prioritate vădită.

În speţă, aşa cum cauza nu face parte din categoria celor examinate în baza constatărilor personale ale agentului constatator, agentul constatator nu a respectat acest principiu, examinând cazul unilateral, lipsind persoana de posibilitatea de a cunoaşte de ce este suspectată precum şi de dreptul de a-şi asigura o apărare eficientă pe parcursul cercetării şi nu doar eventual în instanţa de judecată.

Aferent respectării procedurii contravenţionale, instanţa de judecată atrage atenţia că în actul de procedură prin care a fost pornită procedura contravenţională în cadrul căreia persoana a fost sancţionată cu amendă – ordonanţa din 08.04.2025 emisă de şeful SSP IP Rezina comisar Constantin Anghel, se face referire la *materialul nr.1006 din 23.10.2023 cu privire la acţiunile unor persoane cunoscute implicate în fapte de pretindere, acceptare sau primire, personal sau prin mijlocitor de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privelegiilor sau avantajelor sub orice formă care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul scrutinului electoral şi Referendumului republican constituţional din toamna anului 2024, în baza demersului INSP 34/45-1318 din data de 08 aprilie 2025*.

Astfel, instanţa de judecată nu a fost lămurită de către agentul constatator în ce mod, *materialul nr.1006 din 23.10.2023, (având la bază demersul INSP 34/45-1318 din data de 08 aprilie 2025)* a fost înregistrat pentru a documenta coruperea electorală pasivă, în condiţiile în care art.47[1] din Codul contravenţional a fost introdus prin Legea nr.230 din 31.07.2024, în vigoare 15.08.2024.

Tot aşa, instanţa de judecată, cu referire la acest act (ordonanţă privind pornirea procesului contravenţional), atestă inconsecvenţa acţiunilor autorul ordonanţei, care „examinând procesul contravenţional nr.202528000021 pornit la data de 08 aprilie 2025”, DISPUNE (tot) „pornirea procesului contravenţional nr. 202528000021„ !!!

În orice caz, instanţa de judecată nu a identificat la dosar *demersul INSP 34/45-1318 din data de 08 aprilie 2025* astfel încât nu este clar conţinutul acestui demers şi tangenţa sa cu faptele imputate contravenientului.

În consecinţă, instanţa de judecată nu a fost lămurită nici prin cele relatate de către persoana agentului constatator în şedinţa de judecată precum nici prin probatoriul prezentat de

către acesta - care este totuşi cauza (procedura) contravenţională în cadrul căreia Ceban Olesea a fost documentată în baza art.47[1] alin.(1) din Codul contravenţional.

Şi cu referire la actul ce se pretinde a fi „ordonanţa de formare a grupului de constatare şi documentare” emisă tot de şeful SSP IP Rezina comisar Constantin Anghel la 08.04.2025, instanţa de judecată menţionează că o astfel de procedură nu este prevăzută de Codul contravenţional iar articolele la care face referire semnatarul ordonanţei nominalizate, nu prevăd posibilitatea formării grupului „de constatare şi documentare”.

Chiar şi aşa, această „ordonanţă” nu întruneşte forma unui act de dispoziţie deoarece agentul constatator nu a „dispus” ci a „propus”, ceea ce este inadmisibil, viciind astfel odată în plus esenţa şi conţinutul actului.

În plus, instanţa de judecată consideră afectată de vicii „ordonanţa de formare a grupului de constatare şi documentare” şi prin prisma faptului că acest act nu conţine expres numele persoanelor care compun acest grup (cu excepţia a doi colaboratori din cadrul IP Rezina Lisnic Andrian şi Chiabur Simion), în condiţiile în care, persoana supusă răspunderii, putea, în virtutea dreptului său prevăzut de art.384 alin.(2) lit.m) din Codul contravenţional, *să ceară recuzarea reprezentantului autorităţii competentă să aplice sancţiunea contravenţională*, deci a înainta recuzări cărorva din membrii acestui grup.

În orice caz, actele procesuale cum ar fi: scrisoare de însoţire, rapoartele de înregistrare spre examinare ale pretinselor fapte de corupere electorală, ordonanţa de pornire a procesului contravenţional sau de formare a grupului de cercetare şi documentare, nu constituie probe deoarece ele nu demonstrează nimic din ce se incriminează persoanei supusă răspunderii.

Tot astfel, se reiterează, nici copiile încheierilor şi mandatelor judecătoreşti anexate la proces, nu constituie în sine probe ci instrumente de acumulare a probelor (mijloace de probă).

Aceasta dearece proba este conţinutul/informaţia care demonstrează o stare de fapt iar mijlocul de probă este instrumentul prin intermediul căruia se administrează acea probă.

Altfel spus, încheierile de referinţă, pot fi invocate doar în demonstrarea legalităţii administrării de probe dar nu pot constitui probe în sine.

De aceea, tuturor acestor înscrisuri (copii), deşi prezentate de agentul constatator şi anexate la cauza contravenţională, instanţa de judecată nu le poate conferi valoare probantă şi nici nu le acceptă în calitate de probe ci excluzându-le ca fiind inadmisibile.

În consecinţă, instanţa de judecată atestă caracterul vag al celor constatate de agentul constatator şi acuzaţiilor formulate faţă de persoana contravenientului în raport cu insuficienţa şi inadmisibilitatea probelor invocate de agentul constatator dar şi caracterul vicios al procedurii contravenţionale desfăşurată, prin nerespectarea drepturilor participanţilor la proces, mai exact, a drepturilor şi intereselor contravenientei.

Examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenţiei imputate.

La caz, avînd în vedere lipsa unui ansamblu probatoriu suficient pertinent concludent şi util pentru constatarea faptei de corupere electorală pasivă, instanţa de judecată este în imposibilitate de a determina caracterul veridic al contravenţiei imputate contravenientului.

Potrivit prevederilor art.441 alin.(1) lit.a) din Codul contravenţional, *procesul contravenţional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care nu există faptul contravenţiei* iar potrivit prevederilor art.461 din Codul contravenţional, *în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art.441 sau 445 alin.(1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional*.

Instanţa de judecată reiterează că soluţia încetării procesului contravenţional în temeiul art.461 coroborat cu art.441 lit.a) din Codul contravenţional are la bază nu viciile de formă ale procesului-verbal, ci lipsa temeinică a faptului contravenţional imputat persoanei vizate.

Este esenţial de menţionat că în prezenta cauză:

• nu există o probă directă care să ateste că persoana vizată a pretins, acceptat sau primit bunuri sau avantaje;

• nu a fost stabilit niciun comportament electoral concret determinat de o pretinsă mituire;

• nu a fost determinată data exactă, locul concret, nici identitatea celui care ar fi oferit mijloacele, nici suma, nici contextul faptelor;

• nu există mijloace de probă prevăzute de art.425 alin.(2) din Codul contravenţional care să susţină cu un minim de certitudine acţiunile imputate: nu există declaraţii de martori, înregistrări audio-video, înscrisuri bancare, raport de expertiză tehnică, procese-verbale de cercetare la faţa locului etc.;

• raportul de analiză informaţional-criminală invocat de agentul constatator nu se referă direct şi individualizat la persoana contravenientului, şi nici nu este un mijloc de probă administrat în condiţiile Codului contravenţional;

• procesul-verbal contestat este doar o consemnare administrativă a acuzaţiei, care, în lipsa susţinerii probatorii, nu poate produce efecte juridice de constatare a vinovăţiei.

Instanţa subliniază că nu se bazează pe nulitatea formală a actului administrativ – procesul verbal cu privire la contravenţie, ci pe absenţa materială şi juridică a faptului contravenţional, ceea ce corespunde exigenţelor impuse de:

• art.6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (dreptul la un proces echitabil);

• art.375 Cod contravenţional (prezumţia de nevinovăţie şi standardul de probă dincolo de îndoiala rezonabilă, chiar şi în materie contravenţională);

• jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului (*Anghel vs. România, Salabiaku vs. Franţa, Gurgurov vs. Moldova, Bosoni vs. Franţa*), conform căreia sarcina probei revine statului şi nici un dubiu rezonabil nu poate conduce la sancţionarea persoanei acuzate.

Aşadar, soluţia nu este întemeiată pe o eroare de procedură, ci pe faptul că lipsesc elementele obiective şi subiective esenţiale ale unei fapte de corupere electorală pasivă: nu s-a demonstrat existenţa unei ofertări, unei acceptări, unei finalităţi electorale, nici măcar unei interacţiuni dovedite în scopul coruperii.

Prin urmare, procesul contravenţional nu poate continua, întrucât nu există faptă, iar temeiul încetării este material, nu formal. Soluţia instanţei se bazează pe principiile echităţii procesului, proporţionalităţii, legalităţii incriminării şi garanţiilor oferite de jurisprudenţa Curţii Constituţionale şi CEDO.

Reieşind din cele invocate în partea descriptivă a prezentei hotărâri, conducându-se de prevederile art.374, 394-395, 448, 452-458, 460 şi 462 din Codul contravenţional, instanţa de judecată admite contestația depusă la 22.04.2025 de către Ceban Olesea împotriva procesului verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 409478 din 09.04.2025 întocmit în baza art.47[1] alin.(1) din Codul contravențional și încetează procesul contravenţional din motivul lipsei în acţiunile lui Ceban Olesea a faptului contravenţiei.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Nord în termen de 15 zile prin intermediul Judecătoriei Orhei sediul Rezina.

Judecător
Igor NEGREANU